

Sygn. akt II A Ka 290/19

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 18 lutego 2020r.

Sąd Apelacyjny w Warszawie w II Wydziale Karnym w składzie:

Przewodniczący Sędzia Sądu Apelacyjnego Ewa Gregajtys (spr.) Sędziowie Sądu Apelacyjnego Marzanna A. Piekarska-Drązek

Sądu Okręgowego (del.) Katarzyna Capałowska

Protokolant sekr. sąd. Olaf Artymiuk

przy udziale Prokuratora Leszka Woźniaka i oskarżycielki posiłkowej A. K. (1)

po rozpoznaniu w dniu 18 lutego 2020r.

sprawy A. K. (2) urodzonej (...) w W., córki J. i J. z domu K.

oskarżonej z art. 156 § 3 kk

na skutek apelacji wniesionych przez prokuratora, pełnomocnika oskarżycielki posiłkowej i obrońcę

od wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 26 lutego 2019r. w sprawie sygn. akt XVIII K 229/18

zmienia zaskarżony wyrok w ten sposób, że oskarżoną A. K. (2) uznaje za winną czynu zarzuczonego jej w akcie oskarżenia stanowiącego przestępstwo z art. 156 § 3 kk i na tej podstawie wymierza oskarżonej karę 8 (ośmiu) lat pozbawienia wolności,

na podstawie art. 63 § 1 kk na poczet kary pozbawienia wolności orzeczonej w pkt. 1 zalicza oskarżonej okres tymczasowego aresztowania w sprawie od dnia 17 maja 2018r. do dnia 3 stycznia 2019r. i od 3 marca 2019r. do 18 lutego 2020r.,

wyrok w pozostałej części utrzymuje w mocy,

zasądza od Skarbu Państwa kwoty po 738 (siedemset trzydzieści osiem) zł obejmujące 23% VAT, z tytułu kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu w postępowaniu apelacyjnym:

- na rzecz adwokata M. D. (1) – Kancelaria Adwokacka w W. – pełnomocnika oskarżycielki posiłkowej A. K. (1),

- na rzecz adwokata K. R. – Kancelaria Adwokacka w W. – obrońcy oskarżonej,

zwalnia oskarżoną od kosztów sądowych postępowania apelacyjnego przejmując wydatki na rachunek Skarbu Państwa.

UZASADNIENIE

UZASADNIENIE		
	Sygnatura akt	II AKa 290/19
Załącznik dołącza się w każdym przypadku. Podać liczbę załączników:	3	
CZĘŚĆ WSTĘPNA		

1.1. Oznaczenie wyroku sądu pierwszej instancji

Wyrok Sądu Okręgowego w Warszawie XVIII Wydziału Karnego z dnia 26 lutego 2019r. sygn. akt XVIII K 229/18

1.2. Podmiot wnoszący apelację

oskarżyciel publiczny albo prokurator w sprawie o wydanie wyroku łącznego

oskarżyciel posiłkowy

oskarżyciel prywatny

obrońca

oskarżony albo skazany w sprawie o wydanie wyroku łącznego

inny – **pełnomocnik oskarżyciela posiłkowego**

1.3. Granice zaskarżenia

1.3.1. Kierunek i zakres zaskarżenia

# na korzyść # na niekorzyść	# w całości (apelacje na niekorzyść)
	# w części
1.3.2. Podniesione zarzuty	
Zaznaczyć zarzuty wskazane przez strony w apelacji	
#	art. 438 pkt 1 k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w zakresie kwalifikacji prawnej czynu przypisanego oskarżonemu
#	art. 438 pkt 1a k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w innym wypadku niż wskazany w art. 438 pkt 1 k.p.k., chyba że pomimo błędnej podstawy prawnej orzeczenie odpowiada prawu
#	art. 438 pkt 2 k.p.k. – obraza przepisów postępowania, jeżeli mogła ona mieć wpływ na treść orzeczenia
#	art. 438 pkt 3 k.p.k. – błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, jeżeli mógł on mieć wpływ na treść tego orzeczenia
#	art. 438 pkt 4 k.p.k. – rażąca niewspółmierność kary, środka karnego, nawiązki lub niesłusznego zastosowania albo niezastosowania środka zabezpieczającego, przypadku lub innego środka
#	art. 439 k.p.k.
#	brak zarzutów

1.4. Wnioski

#	uchylenie	#	Zmiana
---	-----------	---	--------

Ustalenie faktów w związku z dowodami przeprowadzonymi przez sąd odwoławczy

2.1. Ustalenie faktów

<u>2.1.1. Fakty uznane za udowodnione</u>					
Lp.	Oskarżony	Fakt oraz czyn, do którego fakt się odnosi	Dowód	Numer karty	
			Sąd Apelacyjny nie przeprowadzał dowodów;		
<u>2.1.2. Fakty uznane za nieudowodnione</u>					
Lp.	Oskarżony	Fakt oraz czyn, do którego fakt się odnosi	Dowód	Numer karty	
		Nie dotyczy;			

2.2. Ocena dowodów

<u>2.2.1. Dowody będące podstawą ustalenia faktów</u>		
Lp. faktu z pkt 2.1.1	Dowód	Zwięźle o powodach uznania dowodu
		Nie dotyczy;

<p><u>2.2.2. Dowody nieuwzględnione przy ustaleniu faktów (dowody, które sąd uznał za niewiarygodne oraz niemające znaczenia dla ustalenia faktów)</u></p>		
<p>Lp. faktu z pkt 2.1.1 albo 2.1.2</p>	<p>Dowód</p>	<p>Zwięźle o powodach nieuwzględnienia dowodu</p>
		<p>Nie dotyczy;</p>

<p>STANOWISKO SĄDU ODWOŁAWCZEGO WOBEC ZGŁOSZONYCH ZARZUTÓW i wniosków</p>		
<p>Lp.</p>	<p>Zarzut</p>	
	<p><u>Apelacje prokuratora i pełnomocnika oskarżycielki posiłkowej:</u></p> <p><i>Błąd w ustaleniach faktycznych w zakresie strony podmiotowej przypisanego oskarżonej czynu polegający na przyjęciu, że działała ona z zamiarem spowodowania naruszenia czynności narządu ciała lub rozstroju zdrowia pokrzywdzonego innego, niż określony w art. 156 § 1 kk.</i></p> <p><i>Naruszenie w tym zakresie art. 7 kpk (zarzut apelacji pełnomocnika oskarżycielki posiłkowej).</i></p> <p>Rację mają oboje skarżący, że ustalenia Sądu Okręgowego w zakresie rekonstrukcji zamiaru oskarżonej są błędne, co skutkowało wadliwą prawną oceną jej zachowania.</p>	<p># zasadny</p> <p># częściowo zasadny</p> <p># niezasadny</p> <p># zasadny</p> <p># częściowo zasadny</p> <p># niezasadny</p> <p># zasadny</p> <p># częściowo zasadny</p> <p># niezasadny</p> <p># zasadny</p> <p># częściowo zasadny</p> <p># niezasadny</p> <p># zasadny</p> <p># częściowo zasadny</p> <p># niezasadny</p>

W tym zakresie za słuszną uznać należy argumentację przywołaną w uzasadnieniu zdania odrębnego od wyroku.

Ustalenie stanu faktycznego sprawy co do samego przebiegu zdarzeń, jakie miały miejsce w nocy z 16 na 17 maja 2018r. w pustostanie przy ul. (...), w tym ich uczestników, zasadniczo nie nastęrcza trudności. Wobec zgodnych relacji oskarżonej, świadków D. G. i D. N., za bezsporną uznać należy okoliczność, że to oskarżona zaatakowała pokrzywdzonego a jej działanie polegało na zadawaniu mu uderzeń metalową rurką. Oskarżona wskazywała na jednostkowe uderzenia, jak też nieznaczną ich siłę, co podlega ocenie w kontekście wyników oględzin miejsca znalezienia zwłok pokrzywdzonego, ale przede wszystkim ich oględzin sądowo-lekarskich, w toku których stwierdzono liczne obrażenia tkanek kończyn i grzbietu z masywnymi i rozległymi wylewami w tkance podskórnej i mięśniach. Odtwarzając w oparciu o takie dowody przebieg zdarzenia, Sąd Okręgowy słusnie wyjaśnieniom A. K. (2) dał wiarę jedynie w ograniczonym zakresie, negując wartość tych jej wypowiedzi, które dotyczą ilości zadanych ciosów.

W konsekwencji, przy tak ukształtowanej podstawie dowodowej, zrekonstruowanie samego zachowania oskarżonej nie mogło nastęrczać większych problemów i słusnie, w tym zakresie, skarżący nie formułują zastrzeżeń.

Z argumentacji przedstawionej w uzasadnieniu wyroku wynika, że Sąd Okręgowy za problematyczne uznał

czynienie ustaleń co do zamiaru oskarżonej i zadaniu temu nie sprostaał.

Dla czynienia prawidłowych ustaleń w tym zakresie niezbędnym było uwzględnienie całości kształtu materiału dowodowego sprawy i wzajemne powiązanie wynikających z niego okoliczności. Tymczasem Sąd dokonał wybiórczej analizy dowodów nadając nadmierną wagę wyjaśnieniom oskarżonej a umniejszając rangę pozostałych. To powoduje, że zarzuty i argumenty sformułowane w apelacjach oskarżycieli są słuszne.

Odnosząc się do poszczególnych elementów materiału dowodowego wskazać należy, co prawidłowo podkreślają skarżący, że oskarżona jest kobietą stosunkowo młodą, zdrową, w pełni sprawną i silną. Te okoliczności wynikają z jej wyjaśnień, były wręcz przez nią akcentowane jako swoisty atut (k. 161 (...uderzyłam go na 50%, gdybym go uderzyła z całej siły, to bym go połamala. Ja mam siłę, bo nosiłam skrzynki z piwem...)). A. K. (2) przyznała także, że po alkoholu jest agresywna, niemal nieobliczalna - ...jak wypiję alkohol to jestem szaleńcem. Przyznaje się do tego. Jak wypiję to zaczynam kłąć i chce mi się bić (k. 162). Oskarżona, zgodnie z jej wyjaśnieniami, w sytuacjach trudnych, konfliktowych, preferuje rozwiązania siłowe. Trafnie podnosi prokurator, że te wypowiedzi A. K. (2) pozostają spójne z opinią psychologiczną. Biegła wskazała, że oskarżoną cechuje bardzo duże poczucie własnej siły i dominacji, pozostaje ona w przekonaniu, że w bezpośrednich kontaktach jest mocniejsza od innych i nie da się zastraszyć. W opinii podkreślono

ograniczoną tolerancję oskarżonej na frustrację i dążenie do jak najszybszego zaspokajania własnych potrzeb (k. 374-378).

O agresji oskarżonej wobec pokrzywdzonego, jej stopniu, pośrednio świadczy także relacja D. N., który uczestniczył w zdarzeniu i choć jak pozostali, był w stanie znacznej nietrzeźwości, na temat jego okoliczności i ówczesnej sytuacji pokrzywdzonego zeznał ... ja nawet nie dałbym rady mu pomóc... nie wiem, co by pani Ania zrobiła... może byłbym zabity, wszystko możliwe (k. 608).

W przywołanym kontekście wskazać należy na te same okoliczności, ale po stronie pokrzywdzonego. Tu także, jako najistotniejsze źródło wiedzy przyjąć należy wyjaśnienia A. K. (2), która wielokrotnie relacjonowała na temat alkoholizmu pokrzywdzonego i jego społecznej degradacji z tego powodu (pił, palił, nie skalał się pracą, miał wszy), wskazywała także na stan jego nietrzeźwości, czy wręcz upojenia alkoholowego w dacie czynu (k. 161 ...B. strasznie się upił...; B. był na tyle pijany, że po tych trzech uderzeniach nawet się nie odezwał...; k. 162 ... ja B. nie zadawałam ciosów, jak stał tylko siedział. On nie był w stanie wstać...). A. K. (2) przyznała także, że pokrzywdzony miał problemy ze zdrowiem, choćby z chodzeniem - kulał (k. 604v pokrzywdzony zawsze kulał... ledwo chodził już po schodach...).

Trafnie Sąd pierwszej instancji przyjął także, że oskarżona zadała pokrzywdzonemu znacznie więcej uderzeń, aniżeli deklaruje i z większą siłą. Jej wyjaśnieniom w tym zakresie wprost przeczą wyniki sądowo-lekarskich

ogłędzin zwłok pokrzywdzonego i udokumentowana tam skala i wielość obrażeń zlokalizowanych na kończynach, głowie i biodrach. Oględziny wykluczają twierdzenie oskarżonej, by B. K. (1) uderzyła 3-4 razy i to wyłącznie w nogi a precyzując - uda. Podkreślić przy tym wypada, że kilka godzin przed zdarzeniem w pustostanie, pokrzywdzony opuścił izbę wytrzeźwień i wówczas jego stan nie wymagał pomocy lekarskiej (k. 318, 365).

Skarżący, odwołując się do prawidłowych także w tym zakresie ustaleń Sądu, słusznie wskazują, że A. K. (2) nie zadawała ciosów rękami, ale metalową rurką. Z oględzin tego przedmiotu wynika, że średnica rurki wynosiła 21,5 mm, a jej długość - 45, 5 cm (k. 481-482, 483, 487). Podkreślić przy tym wypada, że przedmiotu tego oskarżona nie użyła przypadkowo, trzymała go w celach obronnych w związku z wcześniejszymi kradzieżami (k. 161 rurka służyła mi do samoobrony...).

To dopiero w kontekście przywołanych okoliczności ocenić należy charakter i rozmiar obrażeń stwierdzonych u pokrzywdzonego. Z protokołu dokumentującego sądowo-lekarskie badanie jego zwłok wynika rozległy charakter obrażeń obejmujących niemal całe kończyny górne i dolne, biodra a także głowę. Takie usytuowanie świadczy o wielości zadanych uderzeń. Obrzęki, otarcia, rozmiar zasinień, stwierdzone krwiaki i wylewy odzwierciedlają natomiast siłę uderzeń. Rację ma prokurator, odwołując się do opinii biegłego, że takie usytuowanie i charakter obrażeń wskazują na przypadkowy sposób ich zadawania, ich część

miała obronny charakter. Oskarżona nie zadała zatem – jak twierdzi – jednostkowych uderzeń, wyłącznie w nogi pokrzywdzonego i tylko po to, by ewentualnie nabić mu kilka siniaków (k. 603). Uderzała na oślep, gdzie popadnie. Słusznie zatem Sąd Okręgowy przyjął, że obraz obrażeń pokrzywdzonego odpowiada chaotycznemu, niekontrolowanemu biciu (str. 11 uzasadnienia).

Poddając analizie przywołane okoliczności, jako istotne dla ustaleń w zakresie zamiaru oskarżonej, nie można w końcu pominąć jej stosunku do B. K. (1), który Sąd Okręgowy wyraził słowami - „nie lubiła go”. A. K. (2) wyjaśniła ...B. nie skalał się pracą a chciał pić i palić. My zbieraliśmy złom a on nie (k. 162), ...zawsze jak do mnie ktoś wchodził to pukał, natomiast on nie pukał tylko odsuwał drzwi (k. 257), czy w końcu ...on był zawszony i nie chciałam, aby kładł się na nasze łóżko (k. 258). Przywołane wypowiedzi jednoznacznie obrazują stosunek oskarżonej do pokrzywdzonego. Choć styl życia obojga był zbliżony, istotnie naznaczony alkoholizmem i bezdomnością, oskarżona siebie i swój sposób funkcjonowanie postrzegała zdecydowanie korzystniej, a taka ocena nie była uwarunkowana sytuacją z daty zdarzenia, ale powstała u niej wcześniej.

Przywołane okoliczności są zasadnicze dla ustaleń w zakresie zamiaru oskarżonej, skoro wprost obrazują jej stosunek do pokrzywdzonego i okoliczności zdarzenia, w szczególności jego przyczyny oraz stan i zachowanie każdego z uczestników. Okoliczności te, w mniejszym bądź szerszym

zakresie, Sąd Okręgowy uwzględnił, jednak nie poddał ich właściwej ocenie we wzajemnym powiązaniu. Tymczasem dla czynienia ustaleń w zakresie strony podmiotowej, każdy z tych elementów ma istotne znaczenie. We wzajemnym powiązaniu pozwalają one odtworzyć rzeczywisty cel – zamiar – działania oskarżonej, w tym w zakresie przewidywania jego skutku.

Uwzględniając okoliczności poprzedzające ten etap zdarzenia, który wiąże się z fizyczną agresją oskarżonej wobec pokrzywdzonego wskazać należy, że prezentowała ona negatywny stosunek do pokrzywdzonego, a w pustostanie, który uważała za swój dom, traktowała go jak intruza (k. 257 ...jak do mnie ktoś wchodził to pukał, natomiast on nie). W takich warunkach, chybiona jest ocena Sądu, by jej agresywne zachowanie wobec B. K. (1) było uwarunkowane wyłącznie wówczas zaistniałą, konfliktową sytuacją i miało na celu odstraszyć go, zniechęcić do zajmowania posłania, wreszcie wypędzić z lokalu (str. 16 uzasadnienia). Pojawienie się pokrzywdzonego w pustostanie, jego zachowanie, w tym niestosowanie się do żądań oskarżonej, stanowiło dla niej impuls, przyczynę agresywnego zachowania, jednak samo natężenie wywołanej agresji i sposób działania uwarunkowane było także szeregiem innych okoliczności. Znamienne w tym zakresie są wypowiedzi samej oskarżonej, która wprost wskazuje, że stan nietrzeźwości pokrzywdzonego ograniczał jego możliwości, choćby w zakresie przemieszczania się, a mimo to żądała od niego takich zachowań (k. 161 ...B. był na tyle pijany,

że po tych trzech uderzeniach nawet się nie odezwał; k. 162 ... pomimo, że wiedziałam, że B. nie jest w stanie wstać nalegałam, żeby wstał. Moim zdaniem B. miał się wyczołgać...). W takich warunkach sama relacja oskarżonej przeczy ustaleniu Sądu, by jej zachowanie wobec pokrzywdzonego wynikało wyłącznie z chęci jego odstraszenia, zniechęcenia i wypędzenia z lokalu.

Słusznie także podnoszą skarżący, że sam sposób działania oskarżonej przeczy ustaleniu Sądu co do rzeczywistego zamiaru jej działania. W pierwszej kolejności uwagę zwraca wewnętrzna sprzeczność stanowiska Sądu w tym zakresie, skoro z jednej strony przyjmuje, że oskarżona zadawała uderzenia w konkretne części ciała pokrzywdzonego – pośladki, lędźwie i uda (str. 16 uzasadnienia) – a jednocześnie ustala, że obraz obrażeń stwierdzonych u B. K. (1) odpowiada chaotycznemu, niekontrolowanemu biciu (str. 11). Materiał dowodowy sprawy jednoznacznie przemawia za tym, że głębszej, czy jakiegokolwiek refleksji w sposobie działań oskarżonej trudno upatrywać. A. K. (2) uderzała pokrzywdzonego tam, gdzie jej się to udało. Lokalizacja obrażeń wskazuje na obronny charakter powstania części z nich, szczególnie na rękach.

Trafnie wskazują skarżący, odwołując się do wyników oględzin zwłok pokrzywdzonego, że oskarżona zadała mu kilkanaście uderzeń takim przedmiotem, którego właściwości powodują negatywne skutki dla zdrowia człowieka. Metalowa rurka o średnicy zewnętrznej ponad 21 mm (wewnętrznej 15 mm) i długości 45,5 cm stanowi przedmiot, którego użycie wobec człowieka

stwarza niebezpieczeństwo dla jego zdrowia, czy nawet życia. Nie wymaga dowodu ani wiadomości specjalnych to, że niezamierzone uderzenie o taki przedmiot, w warunkach codziennego funkcjonowania, najczęściej obejmuje kończyny i nie dość, że powoduje znaczne dolegliwości bólowe, to często skutkuje koniecznością leczenia. Trudno zatem zaakceptować ocenę, by zamierzone zadanie innej osobie uderzeń i to kilkunastu, takim właśnie przedmiotem, przy uwzględnieniu kryteriów doświadczenia życiowego, ale także wiedzy przeciętnego człowieka, uzasadniało przekonanie sprawcy, że w ten sposób nie spowoduje ciężkiego uszczerbku na zdrowiu osoby, wobec której takie działania podejmuje.

W świetle przytoczonych wcześniej wyjaśnień oskarżonej, trudno także nie dostrzec, że okładając pokrzywdzonego metalową rurką wiedziała, że uderzania zadaje osobie w stanie znacznej nietrzeźwości i chorej. To oskarżona wskazywała, że pokrzywdzony zawsze kulał... ledwo chodził już po schodach (k. 604v), stąd także z tego powodu nie do przyjęcia jest ocena, by zadawanie uderzeń w jego nogi miało świadczyć o tym, że nie działała ona z zamiarem spowodowania takiego uszczerbku na zdrowiu, który ma charakter ciężki.

Dla oceny zamiaru oskarżonej, jak trafnie podnoszą skarżący, zasadnicze znaczenie ma ilość i siła ciosów, nie zaś sama lokalizacja, skoro ta w dużej mierze miała przypadkowy charakter. Nie można zatem podzielić odmiennej oceny Sądu, stąd słusznie oskarżyciele

poddają krytyce argumentację Sądu przywołaną na stronie 17 uzasadnienia. To, że zgodnie z poczynionymi przez Sąd ustaleniami, pokrzywdzony na chwilę miał odebrać rurkę oskarżonej i także zadać jej ciosy, w żadnej mierze nie uprawnia oceny Sądu co do jej zamiaru. Uwzględniając stan jego znacznej nietrzeźwości, wręcz upojenia alkoholowego w powiązaniu ze sprawnością i siłą fizyczną oskarżonej, B. K. (1) nie miał realnej możliwości obrony i okoliczności te, w czasie czynu, dla oskarżonej były oczywiste. Wprost na to wskazują jej wyjaśnienia, w szczególności te przywołane wyżej. W takich warunkach wskazywanie przez Sąd, że skoro w wyniku uderzeń otrzymanych przez oskarżoną, u niej nie doszło do ciężkiej choroby, jako argumentu wspierającego ustalenia co do jej zamiaru, jest chybione i to w stopniu oczywistym.

Taki też charakter ma argument o braku możliwości przewidywania przez oskarżoną, że u pokrzywdzonego dojdzie do zatorowości tłuszczowej i jej skutków. Od oskarżonej nikt nie wymaga wiadomości specjalnych, w tym znajomości anatomii i fizjologicznych konsekwencji określonych urazów. To doświadczenie życiowe i wiedza na poziomie ogólnym wskazują, że świadome uderzenie przez osobę silną, nawet jednokrotne, innego człowieka metalową rurką, dla zdrowia uderzonego zawsze spowoduje negatywne skutki. Chaotyczne okładanie takim przedmiotem po różnych częściach ciała i z co najmniej średnią siłą, świadczy o tym, że sprawca co najmniej przewiduje i godzi się na spowodowanie takiego uszczerbku

na zdrowiu pokrzywdzonego, który ma charakter ciężki i stanowi chorobę realnie zagrażającą życiu.

Podnieść także należy, odwołując się do argumentów Sądu związanych ze stwierdzoną u pokrzywdzonego jako konsekwencję uderzeń zatorowością tłuszczową, że niezależnie od okoliczności przywołanych wyżej, biegły wprost stwierdził, że gdyby nie doszło do zatorowości tłuszczowej, obrażenia których doznał pokrzywdzony zagrażałyby życiu pokrzywdzonego... obrażenia stanowiły chorobę zagrażającą życiu (k. 679). Wskazał nadto, w odniesieniu do ogólnego stanu zdrowia pokrzywdzonego ...biorąc pod uwagę rozległość i głębokość i intensywność tych obrażeń, to nawet u osoby zdrowej lub nie obciążonej takimi schorzeniami istniało realne zagrożenie zdrowia i życia po takich obrażeniach (k. 680).

W konsekwencji, uwzględniając przywołane okoliczności, stwierdzić należy, że zarzuty obu apelacji kwestionujące ustalenia Sądu Okręgowego w zakresie rzeczywistego zamiaru oskarżonej są słuszne, a wadliwość ocen i ustaleń Sądu wynika z wybiórczej analiza materiału dowodowego sprawy i nadaniu nadmiernej rangi wyjaśnieniom oskarżonej, którym przeczą okoliczności wynikające z kompleksowej oceny wszystkich dowodów.

Naruszenie przepisów prawa materialnego polegające na wadliwej subsumpcji ustalonego stanu faktycznego jako realizującego znamiona art. 157 § 1 kk w zb. art. 155 kk w zw. z art. 11 § 2 kk zamiast art. 156 § 3 kk.

Dla porządku wskazać należy, że sformułowanie przez pełnomocnika oskarżycielki posiłkowej zarzutu opartego na podstawie z art. 438 pkt 1 kpk, metodologicznie nie jest poprawne. Ten skarżący, podobnie jak prokurator, wady zaskarżonego wyroku słusznie upatruje w błędnych ustaleniach Sądu w zakresie strony podmiotowej przypisanego oskarżonej czynu, a w takich warunkach jego wadliwa ocena prawno-karna jest następstwem uchybienia kwalifikowanego z art. 438 pkt 3 kpk, co trafnie w swojej apelacji ujął prokurator.

Niezależnie od powyższego, słusznie skarżący wywodzą, że wadliwość ocen i ustaleń Sądu Okręgowego w zakresie zamiaru oskarżonej skutkowało nieprawidłową prawno-karną oceną jej zachowania.

Spowodowanie uszczerbku na zdrowiu jest pojęciem szerokim i ogólnym, obejmującym różne naruszenia czynności narządów ciała bądź rozstrój zdrowia. Kryterium różnicującym typy czynów zabronionych prowadzących do uszczerbku na zdrowiu jest charakter spowodowanego lub zamierzonego przez sprawcę skutku (tak A. Zoll w Komentarzu do art. 156 kk, LEX). Kodeks karny w art. 156 kk nie wskazuje zachowań realizujących znamiona ujętych tam czynów, co powoduje, że każde działanie, które stanowić może podstawę obiektywnego przypisania skutku w postaci ciężkiego uszczerbku na zdrowiu, znamiona te realizuje.

Słusznie podnosi prokurator, że skutek w postaci ciężkiego uszkodzenia ciała nie musi być sprecyzowany w świadomości

sprawcy, bowiem zazwyczaj nie ma i nie może on mieć szczegółowego obrazu wszystkich następstw swojego działania. Istota odpowiedzialności oskarżonej nie sprowadza się zatem do oceny jej świadomości o możliwości wywołania u pokrzywdzonego wstrząsu krwotocznego i zatorowości tłuszczowej, bo tak zdefiniowanych skutków rzeczywiście przewidzieć nie mogła. Mogła jednak przewidzieć, że jej zachowanie wobec pokrzywdzonego spowoduje negatywne konsekwencje dla jego zdrowia i to konsekwencje ciężkie, także w potocznym tego słowa znaczeniu.

Nie wymaga wiedzy medycznej ani doświadczenia wykraczającego poza takie, jakim dysponuje przeciętny człowiek, że wielokrotne uderzanie po różnych częściach ciała - osoby w stanie znacznej nietrzeźwości, metalową rurką o średnicy ponad 2 cm, ze świadomością po stronie sprawcy problemów zdrowotnych okładanego a także własnej znacznej siły - może spowodować daleko idące skutki dla zdrowia pokrzywdzonego w postaci ciężkiego uszczerbku na zdrowiu. Podnieść przy tym należy, że użycie przez oskarżoną metalowej rurki nie było przypadkowe, nie był to przedmiot, który niejako „wpadł” jej w ręce. Oskarżona wprost wskazała, że rurkę posiadała w konkretnym celu - służyła jej do obrony (k. 161 rurka służyła mi do samoobrony, ponieważ trzy razy nas napadli i okradli...). Powyższe oznacza, że rurka w świadomości oskarżonej miała takie cechy, że przy jej użyciu mogła się skutecznie obronić. W stanie dowodowym sprawy nie ulega natomiast wątpliwości, że pokrzywdzony nie był osobą, wobec której istniało założone przez samą

oskarżoną uzasadnienie dla użycia rurki – B. K. (1) znała, nie napadł jej, nie okradł i nie stanowił dla niej żadnego realnego zagrożenia. Oskarżona rurki jednak użyła.

Nie ma racji Sąd Okręgowy podnosząc, że skoro oskarżona nie spowodowała u pokrzywdzonego złamań kości, to obiektywnie nie mogła przewidzieć wystąpienia skutku w postaci ciężkiego uszczerbku na jego zdrowiu, skoro warunkiem takiego nie jest doprowadzenie do pęknięcia kości.

W świetle wszystkich omówionych okoliczności, stanowisko Sądu Okręgowego, że zachowanie oskarżonej odzwierciedla jej zamiar spowodowania wyłącznie średniego uszczerbku na zdrowiu B. K. (2), jest oczywiście błędne, sprzeczne z logiczną oceną całokształtu okoliczności sprawy. Uwzględniając tło i okoliczności zdarzenia, a na tym tle motyw i charakter działań podjętych przez A. K. (2) wobec pokrzywdzonego, za udowodnione uznać należy, że zadając nietrzeźwemu i schorowanemu pokrzywdzonemu szereg uderzeń metalową rurką, którą posiadała w celach obronnych, przewidywała i godziła się na to, że spowoduje u niego ciężki uszczerbek na zdrowiu w postaci choroby realnie zagrażającej życiu. Skutek w postaci śmierci pokrzywdzonego nie był objęty jej zamiarem, ale wobec omówionych wyżej okoliczności obiektywnie był możliwy do przewidzenia przy uwzględnieniu wielości zadanych przez nią uderzeń i takiej ilości obrażeń, których suma doprowadziła do śmierci B. K. (1).

Wobec tych okoliczności, trafnie przywołanych w apelacjach, słuszną jest ocena, że wyrok Sądu

Okręgowego zapadł z obrazą art. 157 § 1 kk w zb. z art. 155 kk w zw. z art. 11 § 2 kk poprzez ich zastosowanie zamiast prawidłowo przyjętego w akcie oskarżenia art. 156 § 3 kk.

Apelacja obrońcy oskarżonej :

Rażąca niewspółmierność kary 4 lat pozbawienia wolności.

Zarzut bezzasadny i bezprzedmiotowy wobec uwzględnienia apelacji oskarżycieli.

Obraża art. 46 § 1 kk poprzez zasądzenie zadośćuczynienia na rzecz żony pokrzywdzonego pomimo tego, że ze zmarłym nie łączyły ją żadne więzi, których zerwanie poprzez jego śmierć mogłoby uzasadniać zasądzenie zadośćuczynienia.

Zarzut niezasadny.

Sąd Okręgowy słusznie przyjął, że w sprawie zaistniały warunki do zasądzenia na rzecz pokrzywdzonej kwoty 20.000zł z tytułu zadośćuczynienia za doznaną krzywdę. Okoliczności podniesione przez obrońcę a dotyczące relacji pomiędzy oskarżycielką a pokrzywdzonym w czasie poprzedzającym jego śmierć, nie pozostały poza uwagą Sądu. Pokrzywdzony był uzależniony od alkoholu, co determinowało jego sposób życia, w tym relacje rodzinne. Rację ma skarżąca, że nie realizował się w roli męża, małżonkowie nie mieszkali wspólnie pozostając w faktycznej separacji. Powyższe nie jest jednak równoznaczne z brakiem jakichkolwiek więzi, jak wskazuje obrońca. A. K. (1) w związku małżeńskim ze zmarłym pokrzywdzonym pozostawała przez

	<p>okres ponad 20 lat (od 1997r.), małżeństwo doczekało się dwójki dzieci, z którymi zmarły utrzymywał kontakt. Oskarżycielka mówiąc o zmarłym mężu zeznała, że ten ostatni rok to było takie stoczenie (k. 613v), wówczas bowiem pokrzywdzony zaczął przebywać w środowisku osób bezdomnych, nie wystąpiła jednak o rozwód. A. K. (1) wskazała, że miała nadzieję, że mąż podejmie leczenie i zmieni się (k. 613). Uwzględniając całokształt tych okoliczności, a zatem w szczególności czas trwania małżeństwa, to, że z tego związku pochodzą dzieci oskarżycielki, nie można przyjąć braku jakichkolwiek więzi pokrzywdzonej ze zmarłym.</p> <p>Sytuację rodzinną oskarżycielki, w tym charakter jej relacji małżeńskich, Sąd Okręgowy uwzględnił we właściwym stopniu, czego odzwierciedleniem jest wysokość zasądzonej kwoty, którą przy uwzględnieniu skutku działania oskarżonej, uznać należy za nieznaczną. Trudno także pominąć, że to działanie oskarżonej trwale uniemożliwiło pokrzywdzonemu naprawienie relacji rodzinnych, w szczególności tych z oskarżycielką.</p> <p>W konsekwencji stanowisko skarżącej, by uwzględniając wniosek oskarżycielki Sąd dopuścił się obrazy art. 46 § 1 kk, uznać należy za bezpodstawne.</p>	
	Zwiąże o powodach uznania zarzutu za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny	
	Omówiono przy zarzutach.	
	Wniosek	

	<p>Wnioski apelacji prokuratora i pełnomocnika oskarżycielki posiłkowej:</p> <ul style="list-style-type: none"> - o zmianę wyroku poprzez przyjęcie kwalifikacji prawnej z art. 156 § 3 kk, - wymierzenie oskarżonej kary 15 lat pozbawienia wolności. <p>Wniosek apelacji obrońcy o orzeczenie kary pozbawienia wolności w dolnych granicach ustawowego zagrożenia i uchylenie rozstrzygnięcia wydanego na podstawie art. 46 § 1 kk.</p>	
	Zwięźle o powodach uznania wniosku za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny.	
	<p>Wnioski apelacji oskarżycieli publicznego i posiłkowego (pełnomocnika) w zakresie zmiany wyroku poprzez uznanie oskarżonej za winną popełnienia przestępstwa z art. 156 § 3 kk są zasadne z przyczyn szczegółowo omówionych przy analizie zarzutów.</p> <p>Wnioski tych skarżących o wymierzenie oskarżonej kary 15 lat pozbawienia wolności nie zasługują na uwzględnienie. Kara ta ma szczególny charakter, realizuje przede wszystkim cel zapobiegawczy poprzez eliminację osoby skazanej ze społeczeństwa. Okoliczności sprawy, a także warunki i właściwości osobiste oskarżonej za takim orzeczeniem nie przemawiały.</p>	

OKOLICZNOŚCI UWZGLĘDNIENIU Z URZĘDU	PODLEGAJĄCE
1.	

ROZSTRZYGNIECIE SĄDU ODWOŁAWCZEGO	
<u>5.1. Utrzymanie w mocy wyroku sądu pierwszej instancji</u>	
1.	Przedmiot utrzymania w mocy
<u>5.2. Zmiana wyroku sądu pierwszej instancji</u>	
1.	Przedmiot i zakres zmiany

<u>5.3. Uchylenie wyroku sądu pierwszej instancji</u>	
<u>5.3.1. Przyczyna, zakres i podstawa prawna uchylenia</u>	
1.1.	Nie dotyczy. # art. 439 k.p.k.
	Zwięźle o powodach uchylenia
2.1.	Konieczność przeprowadzenia na nowo przewodu w całości
	Zwięźle o powodach uchylenia
	Nie dotyczy.
3.1.	Konieczność umorzenia postępowania
	Zwięźle o powodach uchylenia i umorzenia ze wskazaniem

	szczególnej podstawy prawnej umorzenia	
	Nie dotyczy.	
4.1.		
	Zwięźle o powodach uchylenia	
<u>5.3.2. Zapatrywania prawne i wskazania co do dalszego postępowania</u>		
Nie dotyczy.		
<u>5.4. Inne rozstrzygnięcia zawarte w wyroku</u>		
Punkt rozstrzygnięcia z wyroku	Przytoczyć okoliczności	
	Nie dotyczy.	
<i>Koszty Procesu</i>		

Punkt rozstrzygnięcia z wyroku	Przytoczyć okoliczności
4. 5.	<p>Sąd zasądził na rzecz obrońcy oskarżonej i pełnomocnika oskarżycielki posiłkowej kwoty po 738 zł z tytułu kosztów nieopłaconej pomocy prawnej sprawowanej przez adwokatów z urzędu w postępowaniu apelacyjnym - art. 618 § 1 pkt 11 kpk, w wysokości określonej w § 2 ust 1, § 4 ust. 3 i § 17 ust. 1 pkt 5 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 3.10.2016r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (Dz.U.2019.18 jt.)</p> <p>Oskarżoną zwolniono od ponoszenia kosztów sądowych postępowania apelacyjnego, uznając, że z uwagi na jej sytuację życiową i materialną, w tym długotrwały pobyt w warunkach izolacji, ich uiszczenie, nawet w części, byłoby dla niej zbyt uciążliwe – art. 624 § 1 kpk.</p>

PODPIS

Ewa Gregajtys

Marzanna A. Piekarska-Drażek Katarzyna Capałowska

1.3. Granice zaskarżenia			
Kolejny numer załącznika	1		
Podmiot wnoszący apelację	PROKURATOR		
Rozstrzygnięcie, brak rozstrzygnięcia albo ustalenie, którego dotyczy apelacja	Ustalenie w zakresie prawnokarnej oceny czynu.		
<u>1.3.1. Kierunek i zakres zaskarżenia</u>			
# na korzyść # na niekorzyść	# w całości		
	# w części	#	co do winy
		#	
		#	
<u>1.3.2. Podniesione zarzuty</u>			
Zaznaczyć zarzuty wskazane przez strony w apelacji			
#	art. 438 pkt 1 k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w zakresie		

	kwalfikacji prawnej czynu przypisanego oskarżonemu	
#	art. 438 pkt 1a k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w innym wypadku niż wskazany w art. 438 pkt 1 k.p.k., chyba że pomimo błędnej podstawy prawnej orzeczenie odpowiada prawu	
#	art. 438 pkt 2 k.p.k. – obraza przepisów postępowania, jeżeli mogła ona mieć wpływ na treść orzeczenia	
#	art. 438 pkt 3 k.p.k. – błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, jeżeli mógł on mieć wpływ na treść tego orzeczenia	
#	art. 438 pkt 4 k.p.k. – rażąca niewspółmierność kary, środka karnego, nawiązki lub niesłusznego zastosowania albo niezastosowania środka zabezpieczającego, przepadku lub innego środka	
#	art. 439 k.p.k.	
#	brak zarzutów	
1.4. Wnioski		
#	uchylenie	# zmiana

<u>1.3. Granice zaskarżenia</u>			
Kolejny numer załącznika	2		
Podmiot wnoszący apelację	<i>Pełnomocnik oskarżycielki posiłkowej</i>		
Rozstrzygnięcie, brak rozstrzygnięcia albo ustalenie, którego dotyczy apelacja	<i>Ustalenie w zakresie prawno-karnej oceny czynu.</i>		
<u>1.3.1. Kierunek i zakres zaskarżenia</u>			
# na korzyść # na niekorzyść	# w całości		
	# w części	#	co do winy
		#	
		#	
<u>1.3.2. Podniesione zarzuty</u>			
Zaznaczyć zarzuty wskazane przez strony w apelacji			
#	art. 438 pkt 1 k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w zakresie kwalifikacji prawnej czynu przypisanego oskarżonemu		
#	art. 438 pkt 1a k.p.k. – obraza przepisów prawa		

	materialnego w innym wypadku niż wskazany w art. 438 pkt 1 k.p.k., chyba że pomimo błędnej podstawy prawnej orzeczenie odpowiada prawu	
#	art. 438 pkt 2 k.p.k. – obraza przepisów postępowania, jeżeli mogła ona mieć wpływ na treść orzeczenia	
#	art. 438 pkt 3 k.p.k. – błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, jeżeli mógł on mieć wpływ na treść tego orzeczenia	
#	art. 438 pkt 4 k.p.k. – rażąca niewspółmierność kary, środka karnego, nawiązki lub niesłusznego zastosowania albo niezastosowania środka zabezpieczającego, przepadku lub innego środka	
#	art. 439 k.p.k.	
#	brak zarzutów	
<u>1.4. Wnioski</u>		
#	uchylenie	# zmiana

<u>1.3. Granice zaskarżenia</u>	
Kolejny numer załącznika	3

Podmiot wnoszący apelację	Obrońca		
Rozstrzygnięcie, brak rozstrzygnięcia albo ustalenie, którego dotyczy apelacja	Rozstrzygnięcie o karze i środku kompensacyjnym.		
<u>1.3.1. Kierunek i zakres zaskarżenia</u>			
# na korzyść # na niekorzyść	# w całości		
	# w części	#	co do winy
		#	
		#	
<u>1.3.2. Podniesione zarzuty</u>			
Zaznaczyć zarzuty wskazane przez strony w apelacji			
#	art. 438 pkt 1 k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w zakresie kwalifikacji prawnej czynu przypisanego oskarżonemu		
#	art. 438 pkt 1a k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w innym wypadku niż wskazany w art. 438 pkt 1 k.p.k., chyba że pomimo błędnej podstawy prawnej		

	orzeczenie odpowiada prawu		
#	art. 438 pkt 2 k.p.k. – obraza przepisów postępowania, jeżeli mogła ona mieć wpływ na treść orzeczenia		
#	art. 438 pkt 3 k.p.k. – błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, jeżeli mógł on mieć wpływ na treść tego orzeczenia		
#	art. 438 pkt 4 k.p.k. – rażąca niewspółmierność kary, środka karnego, nawiązki lub niesłusznego zastosowania albo niezastosowania środka zabezpieczającego, przypadku lub innego środka		
#	art. 439 k.p.k.		
#	brak zarzutów		
1.4. Wnioski			
#	uchylenie	#	zmiana